

1 Hvad er den praktiske betydning af begreberne "underhold" og "underholdspligt"? Hvilke personer skal betale underholdsbidrag til en anden person?

Lettisk lovgivning indeholder ikke nogen fyldestgørende definition af begrebet underhold, men der er opstået en fælles forståelse af bestemte aspekter af underholdspligt over for en anden person. Underholdspligt over for et barn er f.eks. det beløb, enhver forælder er forpligtet til at betale til dækning af udgifterne til barnet, uanset forældrenes økonomiske situation. Minimumsbeløbet for underholdsbidrag til børn er fastsat af ministerkabinetet (*Ministru kabinets*). Definitionen af underholdsbidrag til børn findes i loven om en garantifond for underholdsbidrag.

For mange aspekter vedrørende underholdspligt, der kan betegnes på flere måder, f.eks. "underhold" (*uzturīdzekļi*) eller "bidrag til opretholdelse af den tidligere levestandard" (*līdzekļi iepriekšējā labklājības līmeņa nodrošināšanai*), er den fælles forståelse baseret på den retspraksis, der har udviklet sig. Det er f.eks. almindeligt anerkendt, at underhold mellem ægtefæller er ensbetydende med langsigtet økonomisk støtte fra den ene ægtefælle til den anden, hvis økonomiske situation er blevet forværret.

Personer, der skal betale underholdsbidrag:**Forældre til deres børn**

Forældre er forpligtet til at sørge for deres barns underhold, indtil det er i stand til at forsørge sig selv. Forpligtelsen til at sørge for et barns underhold bortfalder således ikke, når barnet når myndighedsalderen. Hvis barnet er myndigt, kan retten imidlertid vurdere, hvorvidt et krav om underholdsbidrag skal efterkommes, hvis barnet ikke er under uddannelse eller i lære, eller hvis det ved egen virksomhed er i stand til at forsørge sig selv, men undlader at gøre dette. Der skal tages hensyn til, at forældrenes forpligtelse til at sørge for deres barns underhold skal stå i et rimeligt forhold til forældrenes økonomiske formåen. Forældre er dog forpligtet til at betale et minimumsbeløb i underholdsbidrag, der er fastsat af staten, uanset deres økonomiske situation. Forsørgelsespligten gælder, uanset om barnet bor hos den ene eller begge forældre eller bor alene.

At sørge for et barns underhold betyder at sørge for mad, tøj, bolig og sundhedsydelse, personlig pleje og uddannelse samt at opfostre barnet (dvs. at tilgode barnets fysiske og psykiske udvikling under behørig hensyntagen til barnets personlighed, evner og interesser samt at forberede barnet til at udøve nyttig virksomhed i samfundet).

Børn til deres forældre

Børns forpligtelse til at sørge for forældrenes underhold påhviler alle børn på lige fod. Hvis børnene har forskellig økonomisk formåen, kan retten bestemme, at deres underholdsbidrag til forældrene skal stå i et rimeligt forhold til deres respektive økonomiske situation.

En ægtefælle til den anden ægtefælle

Hvis et ægteskab omstødes, og kun en af de tidligere ægtefæller på det tidspunkt, hvor ægteskabet blev indgået, var klar over, at det risikerede at blive omstødt, kan den anden ægtefælle gøre krav på bidrag fra den første ægtefælle, som står i et rimeligt forhold til dennes økonomiske formåen, så den anden ægtefælle kan opretholde sin tidligere levestandard. I forbindelse med eller efter en skilsmisse kan den ene tidligere ægtefælle på samme måde gøre krav på bidrag fra den anden tidligere ægtefælle, som står i et rimeligt forhold til dennes økonomiske formåen, med henblik på at opretholde sin tidligere levestandard.

En tidligere ægtefælle er ikke forpligtet til at yde bidrag til den anden tidligere ægtefælle, så den anden tidligere ægtefælle kan opretholde sin tidligere levestandard, hvis:

den periode, der er forløbet siden skilsmissen eller omstødelsen af ægteskabet, er lige så lang som det opløste ægteskabs varighed eller det faste samlivs varighed, såfremt der er tale om omstødelse af et ægteskab

den anden tidligere ægtefælle har giftet sig igen

den anden tidligere ægtefælles indkomst er tilstrækkelig til at sikre den pågældende ægtefælles underhold

den anden tidligere ægtefælle giver afkald på underholdsbidrag og kan forsørge sig selv ved egen indkomst

den tidligere bidragspligtige ægtefælle ikke har tilstrækkelige subsistensmidler eller er blevet uarbejdsdygtig

den anden tidligere ægtefælle har begået en strafbar handling mod den tidligere ægtefælle eller mod en af dennes slægtninge i op- eller nedstigende linje, som udgør en trussel mod sidstnævntes liv, helbred, frihed, ejendom eller ære

den anden tidligere ægtefælle har efterladt den tidligere ægtefælle i en hjælpeløs tilstand, selv om det var muligt for ham eller hende at hjælpe

den anden tidligere ægtefælle bevidst har indgivet falsk anklage om en strafbar handling mod en af de under punkt 6 nævnte personer

den anden tidligere ægtefælle har levet et umoralsk eller ødselt liv

en af ægtefællerne dør eller anses for at være afgået ved døden

der findes andre vigtige årsager.

Bedsteforældre til deres børnebørn

Hvis et barn ikke har nogen forældre, eller hvis forældrene ikke er i stand til at sørge for barnets underhold, påhviler denne opgave bedsteforældrene på lige fod. Hvis bedsteforældrene har forskellig økonomisk formåen, kan retten bestemme, at bedsteforældrene skal yde et bidrag, der står i et rimeligt forhold til deres respektive økonomiske situation.

Børnebørn til deres bedsteforældre

Det påhviler ligeledes børnebørnene på lige fod om nødvendigt at sørge for bedsteforældrenes underhold. Hvis børnebørnene har forskellig økonomisk formåen, kan retten bestemme, at børnebørnene skal yde et underholdsbidrag til deres bedsteforældre, der står i et rimeligt forhold til deres respektive økonomiske situation.

Aftalebestedt underholdspligt

Parterne kan aftale, at der skal betales underholdsbidrag med udgangspunkt i en aftale om underhold. Den ene part skal i henhold til en sådan aftale overdrage visse materielle goder til den anden part – enten i form af kontantydelse eller naturlige ydelser – og den anden part forpligter sig så til gengæld til at sørge for den første parts underhold i resten af hans eller hendes levetid, medmindre der indgås aftale om en anden varighed. Medmindre andet er aftalt, skal underholdsbidraget dække udgifter til mad, bolig, tøj og pleje, og hvis bidragsmodtageren er mindreårig, skal det endvidere dække opfostring og folkeskoleuddannelse.

Underholdspligt som følge af personskade

Hvis en person, der er bidragspligtig over for en anden person, dør som følge af personskade, overgår underholdspligten til den person, der har forårsaget den skadelidtes død. Størrelsen af en sådan erstatning fastsættes af retten under hensyntagen til afdødes alder og evne til at forsørge sig selv på dødstidspunktet samt behovet hos den bidragsberettigede. Hvis den bidragsberettigede har tilstrækkelige subsistensmidler, bortfalder underholdspligten.

2 Indtil hvilken alder kan et barn modtage underholdsbidrag? Er der forskellige regler for underholdspligt overfor mindreårige og voksne?

Forældre er forpligtet til at sørge for deres barns underhold, indtil det er i stand til at forsørge sig selv. Forpligtelsen til at sørge for et barns underhold bortfalder således ikke, når barnet når myndighedsalderen. Hvis barnet er myndigt, kan retten imidlertid vurdere, hvorvidt et krav om underholdsbidrag skal efterkommes, hvis barnet ikke er under uddannelse eller i lære, eller hvis det ved egen virksomhed er i stand til at forsørge sig selv, men undlader at gøre dette.

Letlands lovgivning indeholder ikke nogen definition af, hvad det bidrag, der skal opretholde den anden ægtefælles tidligere levestandard, består af. Den indeholder heller ikke nogen definition af forpligtelsen over for forældre eller bedsteforældre.

Lettisk lovgivning definerer til gengæld begrebet underhold til børn som det at sørge for mad, tøj, bolig og sundhedsydelse, personlig pleje og uddannelse til barnet samt at opfostre barnet (dvs. at tilgodes barnets fysiske og psykiske udvikling under behørig hensyntagen til barnets personlighed, evner og interesser samt at forberede barnet til at udøve nyttig virksomhed i samfundet). Underholdsbidragets størrelse fastsættes under hensyntagen til barnets ret til passende levevilkår og barnets faktiske behov.

3 Skal jeg indgive min ansøgning om bidrag til en kompetent myndighed eller en retsinstans? Hvad er hovedpunkterne i proceduren?

For at opnå underhold skal sagsøger henvende sig til en ret i henhold til en procedure, der fremgår af den civile retsplejelov. Sagsøger skal indgive en begæring og andre nødvendige dokumenter til retten.

Et barns forældre kan have indgået en aftale i form af et notardokument (*notarial akts*) om månedlig betaling af underholdsbidrag. En sådan aftale er en civil transaktion med juridiske konsekvenser, da den forpligter begge parter til at respektere og overholde bestemmelserne i en juridisk aftale. Hvis en af barnets forældre misligholder en aftale om fast eller regelmæssig betaling af underholdsbidrag, kan aftalen forelægges fogeden (*tiesu izpildītājs*) med henblik på tvangsfuldbyrdelse.

Letland har oprettet en garantifond for underholdsbidrag (*Uzturliedzekļu garantiju fonds*) for ved hjælp af offentlige midler at sikre mindreårige børns underhold. Aktiverne forvaltes af bestyrelsen for garantifonden for underholdsbidrag (*Uzturliedzekļu garantiju fonda administrācija*). Garantifondens bestyrelse er direkte underlagt justitsministeriet.

Garantifonden udbetaler kun underholdsbidrag, hvis den bidragsberettigede først har forsøgt at inddrive underholdsbidraget ved domstolene. Såfremt det ikke er muligt at inddrive kravet, kan den bidragsberettigede henvende sig til garantifonden.

Garantifondens bestyrelse forudbetaler således kun et underholdsbidrag, hvis det er blevet konstateret, at det ikke er muligt at tvangsfuldbyrde en retsafgørelse om inddrivelse af underholdsbidrag efter de gældende regler i den civile retsplejelov, eller hvis den bidragspligtige retter sig efter retsafgørelsen, men ikke er i stand til at fremskaffe det af staten fastsatte minimumsbeløb.

Garantifondens bestyrelse skal fungere som tvangsfuldbyrdende myndighed over for den bidragspligtige, uden at der skal foreligge nogen særlig retsafgørelse, med henblik på inddrivelse af det beløb, fonden måtte have udbetalt i underholdsbidrag.

Proceduren for ansøgning om underholdsbidrag fra bestyrelsen for garantifonden for underholdsbidrag ser ud som følger:

Ansøgeren – den bidragsberettigede – kan indgive sin ansøgning og følgende dokumenter direkte til garantifondens bestyrelse:

en kopi af retsafgørelsen om tilkendelse af underholdsbidrag

en attest fra fogeden, der bekræfter, at det over for den bidragspligtige ikke har været muligt at tvangsfuldbyrde en afgørelse om tildeling af underholdsbidrag, eller at den bidragspligtige har rettet sig efter retsafgørelsen om tilkendelse af underholdsbidrag, men ikke er i stand til at fremskaffe det af staten fastsatte minimumsbeløb. En sådan attest skal fremsendes til garantifondens bestyrelse senest en måned efter udstedelsesdatoen et dokument, der bekræfter en bemyndigelse, hvis der ansøges om underholdsbidrag gennem en bemyndiget repræsentant.

4 Kan der indgives ansøgning om underholdsbidrag på vegne af en slægtning (hvis ja, hvor tæt skal man være beslægtet) eller et barn?

Ja, en bemyndiget repræsentant kan indgive en ansøgning på vegne af en slægtning eller en nær bekendt. I forbindelse med mindreårige kan ansøgningen indgives af deres juridiske repræsentanter, dvs. deres forældre eller værger.

5 Hvis jeg ønsker at indbringe sagen for retten, hvordan finder jeg så ud af, hvilken ret der er kompetent?

Begæring om inddrivelse af en hvilken som helst form for underholdsbidrag behandles af den kompetente distriktsdomstol eller byret (*rajona (pilsētas) tiesa*) i henhold til gældende kompetenceregler.

I Letland har en ret kompetence i henhold til:

Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt (forordningen om underholdspligt)

bilaterale eller multilaterale aftaler, som Letland har undertegnet

den civile retsplejelov, medmindre bestemmelserne i forordningen om underholdspligt eller i bilaterale eller multilaterale aftaler, som Letland har undertegnet, finder anvendelse.

Ifølge den civile retsplejelov har følgende lettiske domstole kompetence til at behandle krav om underholdsbidrag:

Søgsmål kan indbringes for retten på det sted, hvor sagsøgte har sin bopæl.

Hvis sagsøgte bopæl er ukendt, eller hvis sagsøgte ikke har nogen fast bopæl i Letland, kan søgsmålet indbringes for retten på det sted, hvor sagsøgte har fast ejendom, eller hvor han eller hun havde sin sidst kendte bopæl.

Søgsmål om inddrivelse af underholdsbidrag til et barn eller en forælder kan ligeledes indbringes for retten på det sted, hvor sagsøger har sin bopæl.

Søgsmål som følge af en underholdspligt, der er opstået på grund af personskade, kan ligeledes indbringes for retten på det sted, hvor sagsøger har sin bopæl, eller skaden er sket.

6 Er det nødvendigt for mig som ansøger at benytte en mellemmand for at bringe sagen for retten (f.eks. en advokat, en central eller lokal myndighed etc.) Hvilke procedurer gælder, hvis dette ikke er tilfældet?

Der er ikke noget krav om, at sagsøger antager en advokat eller går gennem et andet mellemlidende for at indbringe en sag for retten. Der er heller ikke noget krav om, at sagsøger indleder nogen form for mægling forud for rettens behandling af sagen.

Retten bør dog i sagens indledende fase forsøge at mægle mellem de to parter. Parterne opfordres derfor til at forsøge at nå frem til en gensidig aftale forud for rettens behandling af sagen.

Det skal endvidere understreges, at parterne naturligvis kan nå til enighed om underholdsbidrag uden at indbringe sagen for retten.

7 Skal jeg betale et gebyr for at indbringe sagen for retten? Hvis ja, hvor højt må det antages at være? Hvis mine økonomiske midler er utilstrækkelige, kan jeg så få bevilget retshjælp til at dække sagens omkostninger?

Ifølge artikel 43 i den civile retsplejelov er følgende personer fritaget for at betale retsgebyrer til staten (statsafgifter (*valsts nodeva*), gebyrer til retskontoret (*kancelejas nodeva*) og sagsomkostninger (*ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi*)):

sagsøgere i forbindelse med krav om inddrivelse af underholdsbidrag til et barn eller en forælder og krav i forbindelse med fastslåelse af faderskab, hvis sagen anlægges sammen med et krav om inddrivelse af underholdsbidrag til et barn

sagsøgere i forbindelse med anerkendelse eller anerkendelse og tvangsfuldbyrdelse af en afgørelse om underholdsbidrag til et barn eller en forælder truffet i udlandet

sagsøgere i forbindelse med krav som følge af personskade, der har medført lemlæstelse eller andre helbreds-skader eller dødsfald

sagsøgte i sager om nedbringelse af underholdsbidrag til et barn eller en forælder, som retten har tilkendt.

Et klageskrift (*prasības pieteikumu*) kan være et oprindeligt krav eller et modkrav, en begæring indgivet i en allerede verserende sag af en tredjepart med et uafhængigt krav vedrørende sagens genstand, en begæring i en særlig pådømmelsesprocedure eller en anden begæring indgivet til den ret, der er kompetent i henhold til gældende lovgivning. Gebyret for indgivelse af et klageskrift er som følger:

op til 2 134 EUR: 15 % af sagens værdi, dog mindst 71,14 EUR

fra 2 135 EUR til 7 114 EUR: 320,10 EUR plus 4 % af sagens værdi, der overstiger 2 134 EUR

fra 7 115 EUR til 28 457 EUR: 519,30 EUR plus 3,2 % af sagens værdi, der overstiger 7 114 EUR

fra 28 458 EUR til 142 287 EUR: 1 202,28 EUR plus 1,6 % af sagens værdi, der overstiger 28 457 EUR

fra 142 288 EUR til 711 435 EUR: 3 023,56 EUR plus 1 % af sagens værdi, der overstiger 142 287 EUR

over 711 435 EUR: 8 715,04 EUR plus 0,6 % af sagens værdi, der overstiger 711 435 EUR.

I sager vedrørende inddrivelse af underholdsbidrag anses sagens værdi for at være det samlede beløb, der skal udbetales over et år.

I Letland yder den centralmyndighed, der er oprettet i henhold til forordningen, dvs. bestyrelsen for garantifonden for underholdsbidrag, retshjælp til udenlandske sagsøgere, som er berettiget til retshjælp i henhold til forordningen om underholdspligt. Garantifondens bestyrelse yder retshjælp og tilbyder repræsentation ved de lettiske domstole og tvangsfuldbyrdende myndigheder til indenlandske bidragsberettigede og personer fra udlandet, som er berettiget til retshjælp i henhold til forordningen.

I sager, der ikke er omfattet af forordningen om underholdspligt, yder det offentlige retshjælp til personer, hvis særlige forhold eller aktiver og indkomst forhindrer dem i at gøre deres rettigheder gældende. Der bevilges retshjælp i henhold til loven om offentlig retshjælp.

I sådanne sager dækker retshjælpen omkostninger til udarbejdelse af processkrifter, juridisk rådgivning under retsforhandlingerne og repræsentation i retten.

I grænseoverskridende sager er en person ligeledes berettiget til tolkebistand og til oversættelse af visse retslige og udenretslige dokumenter samt af de dokumenter, som sagsøger fremlægger, såfremt disse dokumenter er nødvendige for sagens afgørelse. Retshjælpen kan i visse tilfælde også dække rejseomkostninger, der afholdes med henblik på deltagelse i retsmøderne. Det offentlige betaler ikke retsgebyrerne. Rettsgebyrer omfatter statsafgifter, gebyrer til retskontoret og sagsomkostninger, f.eks. vidnegodtgørelse og udgifter til sagkyndige, udgifter i forbindelse med afhøring af vidner, udgifter til udstedelse af kopier af sagsøgers begæring og stævning osv. Retten kan dog efter at have gennemgået en persons økonomiske forhold fritage personen helt eller delvist fra at betale retsgebyrer til staten eller give personen mulighed for at betale retsgebyrerne i rater.

8 Hvilken form for underholdsbidrag er det sandsynligt, at retten vil tilkende? Hvordan beregnes bidragets størrelse? Kan rettens afgørelse ændres, hvis leveomkostningerne eller familieforholdene ændrer sig? Hvis ja, hvordan? (f.eks. ved hjælp af en automatisk indeksregulering)?

Retten kan tilkende et barn underholdsbidrag i form af et fast beløb eller i en anden form, f.eks. mad, tøj, bolig osv. eller begge.

Ved fastsættelsen og tilkendelsen af et endeligt underholdsbidrag tager retten først behørigt hensyn til parternes økonomiske forhold, deres levevilkår og familiemæssige forhold på grundlag af det bevismateriale, som parterne fremlægger.

Når der skal træffes afgørelse i en sag om inddrivelse af underholdsbidrag til et barn vurderer retten alle sagens forhold og det fremlagte bevismateriale, hvorefter den fastsætter underholdsbidragets størrelse. Det minimumsbeløb, som alle forældre i henhold til statens bestemmelser er forpligtet til at betale hver måned i underholdsbidrag til alle børn, fra de bliver født, og indtil de fylder syv år, er 25 % af den månedlige mindsteløn som fastsat af staten. Det beløb, der skal betales til alle børn fra de er syv år, og indtil de fylder 18 år, er 30 % af den månedlige mindsteløn som fastsat af staten.

Når først der er truffet afgørelse om et underholdsbidrag, kan der kun ændres i beløbets størrelse eller betalingsperioden, og en part kan kun fritages for at betale underholdsbidrag, hvis den berørte part indgiver en ny begæring. Retten kan således genoptage sagen og hæve eller sænke det tilkendte beløb, hvis der sker ændringer i de berørte parter økonomiske eller familiemæssige forhold.

9 Hvordan og til hvem udbetales underholdsbidraget?

Den bidragspligtige skal betale underholdsbidraget til den bidragsberettigede. Når en forælder eller en værge fremsætter et krav om underholdsbidrag på vegne af en mindreårig, betales bidraget til den pågældende forælder eller værge i stedet for til barnet selv. Som regel betales underholdsbidraget med regelmæssige intervaller og faste beløb, f.eks. ved at beløbet bliver trukket i den bidragspligtiges løn. Til tider kan bidraget også betales på andre måder.

10 Hvilke foranstaltninger kan der træffes for at tvinge en bidragspligtig (debitor), som ikke betaler frivilligt, til at betale?

Såfremt den bidragspligtige ikke frivilligt betaler underholdsbidraget, skal den bidragsberettigede anmode den ret, der traf afgørelse i sagen, om at afsige en kendelse om tvangsfuldbyrdelse (*izpildu raksts*). Denne kendelse eller en kendelse om tvangsfuldbyrdelse afsagt i en anden EU-medlemsstat skal forelægges for fogeden (*tiesu izpildītājs*) til tvangsfuldbyrdelse senest ti år efter, at rettens afgørelse er trådt i kraft, medmindre andre forældelsesfrister finder anvendelse. (Hvis det i en retsafgørelse besluttet, at inddrivelsen skal ske i form af regelmæssige betalinger, har kendelsen om tvangsfuldbyrdelse virkning i hele det tidsrum, inden for hvilket de regelmæssige betalinger skal foretages, og forældelsesfristen begynder at løbe på den sidste dag for hver betaling.)

Fogeden indleder tvangsfuldbyrdelsen, når den person, der anmoder om tvangsfuldbyrdelse, har fremsendt en skriftlig anmodning herom. Fogeden er forpligtet til at foretage tvangsfuldbyrdelsen, hvis den bidragspligtiges bopæl, faste ejendom eller arbejdsplads ligger inden for fogedens område (*iecirknis*).

Fogeden kan også påtage sig andre tvangsfuldbyrdelsesprocedurer, som skal gennemføres inden for det område af den regionale domstols retskreds (*apgabaltiesa*), som fogeden er tilknyttet, dvs. det område, inden for hvilket fogeden er kompetent.

Følgende tvangsfuldbyrdelsesforanstaltninger kan iværksættes: inddrivelse ved salg af løsøre tilhørende den bidragspligtige, herunder løsøre, som er i andres besiddelse, og af immaterielle aktiver tilhørende den bidragspligtige; inddrivelse ved beslaglæggelse af andres gæld til den bidragspligtige (arbejds løn, dermed sidestillede betalinger, anden indkomst, indeståender i kreditinstitutter); inddrivelse ved salg af fast ejendom tilhørende den bidragspligtige og andre foranstaltninger, som fremgår af dommen.

11 Beskriv kort eventuelle begrænsninger for tvangsfuldbyrdelsen, navnlig regler om debitorbeskyttelse og om frister og forældelse?

I henhold til artikel 570 i den civile retsplejelov må tvangsfuldbyrdelsen ikke rettes mod den bidragspligtiges ejendele, hvis den bidragspligtige arbejder eller modtager en pension eller et stipendium, og det beløb, der skal inddrives, ikke overstiger den andel af den månedlige indkomst, der må beslaglægges med henblik på tvangsfuldbyrdelse i henhold til loven. Den civile retsplejelov angiver kategorier af ejendele, der ikke må gøres til genstand for tvangsfuldbyrdelse, f.eks. visse hårde hvidevarer, husholdningsudstyr og nødvendigt tøj tilhørende den bidragspligtige eller dennes familiemedlemmer, over for hvilke der består

forsørgerpligt. I henhold til artikel 594 i den civile retsplejelov foretages der indeholdelser i den bidragspligtiges arbejds løn og tilsvarende beløb, der udbetales til den bidragspligtige, i overensstemmelse med tvangsfuldbyrdsdokumenterne, indtil det skyldige beløb er bragt ud af verden, når følgende betingelser er opfyldt:

I sager vedrørende inddrivelse af underholdsbidrag med henblik på ernæring af mindreårige børn eller til bestyrelsen for garantifonden for underholdsbidrag skal en del af den bidragspligtiges arbejds løn og tilsvarende betalinger svarende til 50 % af den månedlige mindsteløn forblive uberørt, og for alle mindreårige børn, over for hvilke der består forsørgerpligt, skal der efterlades midler svarende til den offentlige sociale sikringsydelse.

I andre sager vedrørende inddrivelse af underholdsbidrag kan det beløb, der indeholdes i den bidragspligtiges arbejds løn og andre tilsvarende betalinger, nå op på 50 %, men den månedlige mindsteløn skal forblive uberørt, og for alle mindreårige børn, over for hvilke der består forsørgerpligt, skal der efterlades midler svarende til den offentlige sociale sikringsydelse.

I henhold til artikel 632 i den civile retsplejelov kan en bidragsberettiget, der har fået medhold i sit krav, eller en bidragspligtig indgive en begrundet klage over en fogeds tiltag til tvangsfuldbyrdelse af en dom eller en fogeds afvisning af at iværksætte sådanne tiltag, med undtagelse af visse særlige tilfælde. Klagen skal indgives til distriktsdomstolen eller byretten i den retskreds, hvor fogedens kontor er beliggende, senest 10 dage efter den dato, hvor de anfægtede tiltag blev gennemført, eller, hvis ikke klageren var blevet underrettet om tidspunktet og stedet for de iværksatte tiltag, den dato, hvor klageren blev gjort bekendt med disse tiltag. Ifølge artikel 634 i den civile retsplejelov gælder det, at hvis en dom, der allerede er blevet tvangsfuldbyrdet, efterfølgende tilsidesættes, og der efter fornyet behandling af sagen afsiges en dom, som afviser kravet, eller der træffes afgørelse om at afslutte sagen eller undlade at påkende kravet, omstødes dommen, og alt det, der er inddrevet hos sagsøgte til fordel for sagsøger ifølge den nu tilsidesatte dom, skal returneres til sagsøgte.

Ifølge artikel 546 i den civile retsplejelov kan tvangsfuldbyrdsdokumenter indgives med henblik på tvangsfuldbyrdelse i op til ti år efter den dato, hvor en rets eller en dommers afgørelse træder i kraft, medmindre der er fastsat andre forældelsesfrister ved lov. Hvis det i en retsafgørelse besluttes, at inddrivelsen skal ske i form af regelmæssige betalinger, har tvangsfuldbyrdsdokumentet virkning i hele det tidsrum, inden for hvilket de regelmæssige betalinger skal foretages, og forældelsesfristen begynder at løbe på den sidste dag for hver betaling.

12 Findes der en organisation eller en myndighed, som kan være behjælpelig med at inddrive underholdsbidraget?

En person kan indgive en ansøgning til bestyrelsen for garantifonden for underholdsbidrag om udbetaling af underholdsbidrag til en mindreårig, hvis det er blevet konstateret, at det ikke er muligt at tvangsfuldbyrde en retsafgørelse om inddrivelse af underholdsbidrag efter de gældende regler i den civile retsplejelov, eller hvis den bidragspligtige retter sig efter retsafgørelsen, men ikke er i stand til at fremskaffe det fastsatte minimumsbeløb.

Ifølge forordningen om underholdspligt kan en person anmode garantifondens bestyrelse om at inddrive underholdsbidrag hos en bidragspligtig, som ikke længere befinder sig i Letland. Garantifondens bestyrelse varetager opgaven som centralmyndighed i Letland i henhold til forordningen.

Ifølge forordningen om underholdspligt kan en person med en lovbestemt rettighed til underhold henvende sig til garantifondens bestyrelse og indgive en ansøgning, som er rettet til en anden EU-medlemsstat, med henblik på:

at få sikret en afgørelse om inddrivelse af underholdsbidrag i det land, hvor sagsøgte har bopæl

at få hævet eller sænket underholdsbidraget

at få sikret en afgørelse om inddrivelse af underholdsbidrag og fastslåelse af faderskabet til et barn i det land, hvor sagsøgte har bopæl

at få sikret anerkendelsen af en lettisk afgørelse om inddrivelse af underholdsbidrag, at få den erklæret eksigibel eller at få den tvangsfuldbyrdet.

13 Kan private eller offentlige organisationer helt eller delvist udbetale bidraget forskudsvist på debitors vegne?

Bestyrelsen for garantifonden for underholdsbidrag kan træde i en bidragspligtigs sted, hvis det er blevet konstateret, at det ikke er muligt at tvangsfuldbyrde en retsafgørelse om inddrivelse af underholdsbidrag efter de gældende regler i den civile retsplejelov, eller hvis den bidragspligtige retter sig efter retsafgørelsen, men ikke er i stand til at fremskaffe det af staten fastsatte minimumsbeløb. Hvis fondens bestyrelse udbetaler underholdsbidrag, er den berettiget til at forsøge at inddrive de udbetalte beløb med påløbne renter (se punkt 3 ovenfor).

14 Hvis jeg bor i dette medlemsland, og debitor har bopæl i et andet land:

14.1 Kan jeg så få hjælp fra en myndighed eller privat organisation i det pågældende land?

Hvis den bidragsberettigede og barnet har fast bopæl i Letland, og den bidragspligtige bor i et andet land, kan den bidragsberettigede indgive en ansøgning til bestyrelsen for garantifonden for underholdsbidrag, hvis det er blevet konstateret, at det ikke er muligt at tvangsfuldbyrde en retsafgørelse om inddrivelse af underholdsbidrag efter de gældende regler i den civile retsplejelov, eller hvis den bidragspligtige retter sig efter retsafgørelsen, men ikke er i stand til at fremskaffe det fastsatte minimumsbeløb.

Hvis den bidragspligtige bor i udlandet og ikke har nogen aktiver i Letland, der kan gøres til genstand for tvangsfuldbyrdsforanstaltninger, skal den bidragsberettigede forud for indgivelsen af sin ansøgning til garantifondens bestyrelse forsøge at få anerkendt og tvangsfuldbyrdet retsafgørelsen i det pågældende land. Hvis det viser sig at være umuligt at få tvangsfuldbyrdet afgørelsen i det pågældende land, kan den bidragsberettigede indgive en ansøgning til garantifondens bestyrelse for at få fonden til at træde i den bidragspligtiges sted med hensyn til betaling af det skyldige underholdsbidrag.

Garantifondens bestyrelse varetager opgaven som centralmyndighed i henhold til forordningen om underholdspligt (se punkt 3 og 13), og en person, der har brug for hjælp inden for rammerne af forordningen, kan henvende sig til fondens bestyrelse.

Hvis en lettisk ret træffer afgørelse om inddrivelse af et underholdsbidrag, og en person med bopæl i Letland ønsker at få afgørelsen anerkendt og/eller tvangsfuldbyrdet i en anden EU-medlemsstat eller at få truffet en retsafgørelse mod en bidragspligtig med bopæl i en anden EU-medlemsstat, kan garantifondens bestyrelse i henhold til forordningen om underholdspligt hjælpe den pågældende med at videresende den lettiske retsafgørelse til den anden EU-medlemsstat med henblik på anerkendelse og/eller tvangsfuldbyrdelse eller for at få truffet en sådan afgørelse.

Garantifondens bestyrelse kan træde i den bidragspligtiges sted og udbetale underholdsbidrag til en mindreårig samt vejlede i sager om underhold.

(Se punkt 3 og 13.)

14.2 Hvis ja, hvordan kan jeg så komme i kontakt med den relevante myndighed eller private organisation?

Bestyrelsen for garantifonden for underholdsbidrag (*Uzturīdzekļu garantiju fonda administrācija*)

Adresse: Pulkveža Brieža iela 15, Rīga

LV-1010, Letland

Telefon: +371 67830626

Fax: +371 67830636

E-mail: pasts@ugf.gov.lv

15 Hvis jeg bor i det andet land, og debitor befinder sig i dette land:

15.1 Kan jeg så sende en ansøgning direkte til en sådan myndighed eller privat organisation?

Hvis den bidragsberettigede opholder sig i en anden EU-medlemsstat, og den bidragspligtige opholder sig i Letland, kan den bidragsberettigede i henhold til forordningen om underholdspligt indgive en ansøgning til centralmyndigheden i det land, hvor den bidragsberettigede har bopæl. Ansøgningen kan vedrøre en afgørelse om inddrivelse af underholdsbidrag i Letland, hvor den bidragspligtige har bopæl, en afgørelse om inddrivelse af underholdsbidrag og

fastslåelse af faderskab i Letland, en afgørelse, som erklærer en udenlandsk afgørelse om inddrivelse eksigibel i Letland, eller en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse af den udenlandske afgørelse. I henhold til forordningen varetager det andet lands centralmyndighed de nødvendige formaliteter og videresender den bidragsberettigedes ansøgning til den lettiske centralmyndighed, som er oprettet i henhold til forordningen. Den lettiske centralmyndighed, altså bestyrelsen for garantifonden for underholdsbidrag, hjælper den udenlandske bidragsberettigede med at indgive en udenlandsk retsafgørelse med henblik på tvangsfuldbyrdelse eller anerkendelse og tvangsfuldbyrdelse i Letland eller med at indgive en begæring om inddrivelse af underholdsbidrag til den lettiske ret i den retskreds, hvor den bidragspligtige har bopæl, eller en ansøgning om inddrivelse af underholdsbidrag og fastslåelse af faderskab i Letland. Hvis det er blevet konstateret, at det ikke er muligt at tvangsfuldbyrde en retsafgørelse om inddrivelse af underholdsbidrag efter de gældende regler i den civile retsplejelov, eller hvis den bidragspligtige retter sig efter en retsafgørelse, men ikke er i stand til at fremskaffe det fastsatte minimumsbeløb, kan en person, der bor fast med sit barn i Letland, og hvor begge har registreret bopæl i Letland, indgive en ansøgning til bestyrelsen for garantifonden for underholdsbidrag om betaling af underholdsbidrag.

Ifølge forordningen om underholdspligt skal en person indgive sin ansøgning til centralmyndigheden i bopælslandet. En person, som bor i Letland, kan indgive en ansøgning til garantifondens bestyrelse med henblik på:

at få sikret en afgørelse om inddrivelse af underholdsbidrag i en anden EU-medlemsstat, hvor sagsøgte har bopæl

at få sikret en afgørelse om inddrivelse af underholdsbidrag og fastslåelse af faderskab i en anden EU-medlemsstat, hvor sagsøgte har bopæl

at få en allerede truffet afgørelse om inddrivelse af underholdsbidrag anerkendt, erklæret eksigibel og tvangsfuldbyrdet i en anden EU-medlemsstat, hvor sagsøgte har bopæl.

Hvis det er blevet konstateret, at det ikke er muligt at tvangsfuldbyrde en retsafgørelse om inddrivelse af underholdsbidrag efter de gældende regler i den civile retsplejelov, eller hvis den bidragspligtige retter sig efter en retsafgørelse, men ikke er i stand til at fremskaffe det fastsatte minimumsbeløb, kan en person, der bor fast med sit barn i Letland, og hvor begge har registreret bopæl i Letland, indgive en ansøgning til bestyrelsen for garantifonden for underholdsbidrag om betaling af underholdsbidrag.

Bestyrelsen for garantifonden for underholdsbidrag (*Uzturliedzekļu garantiju fonda administrācija*)

Adresse: Pulkveža Brieža iela. 15, Rīga

LV-1010, Letland

Telefon: +371 67830626

Fax: +371 67830636

E-mail: pasts@ugf.gov.lv

Ifølge forordningen om underholdspligt varetager garantifondens bestyrelse opgaven som centralmyndighed i Letland.

Garantifonden forudbetaler et underholdsbidrag til den bidragsberettigede i den bidragspligtiges sted, hvis det er blevet konstateret, at det ikke er muligt at tvangsfuldbyrde en retsafgørelse om inddrivelse af underholdsbidrag efter de gældende regler i den civile retsplejelov, eller hvis den bidragspligtige retter sig efter retsafgørelsen, men ikke er i stand til at fremskaffe det fastsatte minimumsbeløb.

16 Er medlemsstaten bundet af Haagerprotokollen af 2007?

Letland er bundet af Haagerprotokollen af 2007.

17 Hvis landet ikke er bundet af Haagerprotokollen af 2007, hvilken lovgivning finder så anvendelse på kravet på underholdsbidrag i henhold til landets internationale privatret? Hvilke er de relevante internationale privatretlige regler?

Letland er bundet af Haagerprotokollen af 2007.

18 Hvilke regler gælder for adgangen til domstolsprøvelse i grænseoverskridende sager inden for EU i overensstemmelse med kapitel V i forordningen om underholdspligt?

Ifølge artikel 43 i den civile retsplejelov er følgende fritaget for at betale retsgebyrer til staten:

sagsøgere i forbindelse med krav om inddrivelse af underholdsbidrag til et barn eller en forælder og krav i forbindelse med fastslåelse af faderskab, hvis sagen anlægges sammen med et krav om inddrivelse af underholdsbidrag til et barn

sagsøgere i forbindelse med anerkendelse eller anerkendelse og tvangsfuldbyrdelse af en afgørelse om underholdsbidrag til et barn eller en forælder truffet i udlandet

sagsøgte i sager om nedbringelse af underholdsbidrag til et barn eller en forælder, som retten har tilkendt.

Hvis en tidligere ægtefælle indgiver en ansøgning om inddrivelse af midler med henblik på opretholdelse af sin tidligere levestandard, eller hvis en sådan ansøgning indgives af en bidragsberettiget, som søger anerkendelse eller anerkendelse og tvangsfuldbyrdelse af en udenlandsk retsafgørelse om inddrivelse af underholdsbidrag til en tidligere ægtefælle eller en anden person, i medfør af artikel 43, stk. 4, kan en ret eller dommer under hensyntagen til personens økonomiske forhold helt eller delvist fritage den bidragsberettigede for at betale retsgebyrer til staten, udsætte betalingen af retsgebyrer til staten eller bestemme, at gebyrerne skal betales i rater.

I Letland yder den centralmyndighed, der er oprettet i henhold til forordningen, dvs. bestyrelsen for garantifonden for underholdsbidrag, retshjælp til udenlandske sagsøgere, som er berettiget til retshjælp i henhold til forordningen om underholdspligt. Garantifondens bestyrelse yder retshjælp og tilbyder repræsentation ved de lettiske domstole og tvangsfuldbyrdende myndigheder til indenlandske bidragsberettigede og personer fra udlandet, som er berettiget til retshjælp i henhold til forordningen.

19 Hvilke foranstaltninger har denne medlemsstat truffet for at sikre udførelsen af de opgaver, der er omhandlet i artikel 51 i forordningen om underholdspligt?

Letland har ændret flere nationale love og forskrifter for at give den i overensstemmelse med forordningen om underholdspligt oprettede centralmyndighed mulighed for at varetage de opgaver, der er nævnt i artikel 51. De ændrede lettiske love og forskrifter sikrer, at der ydes retshjælp til bidragsberettigede på tværs af grænserne, når disse er berettiget til retshjælp ifølge forordningen, herunder repræsentation af de pågældende i retten og over for de tvangsfuldbyrdende myndigheder. For at fastslå, hvor den bidragspligtige eller bidragsberettigede bor i Letland, eller for at indhente oplysninger om den bidragspligtiges eller den bidragsberettigedes indkomst og finde ud af, hvor deres eventuelle aktiver befinder sig i Letland, har den lettiske centralmyndighed, dvs. bestyrelsen for garantifonden for underholdsbidrag, direkte adgang til en række registre i Letland, hvor sådanne oplysninger er arkiveret. De oplysninger, som centralmyndigheden kan finde direkte i de respektive registre, giver den mulighed for at indhente dokumenter og bevismateriale. Garantifondens bestyrelse er berettiget til at kontakte de lettiske domstole på vegne af de bidragsberettigede med henblik på at anlægge eller lette anlæggelsen af sager, sikre de nødvendige midlertidige foranstaltninger og indhente bevismateriale. Fondens bestyrelse kan på den bidragsberettigedes vegne indbringe et krav om fastslåelse af faderskabet til et barn direkte for retten, hvis kravet indbringes sammen med et krav om inddrivelse af underholdsbidrag.

Sidste opdatering: 07/02/2019

De nationale sorgudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager

sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.